

EBESZ Nemzeti Kisebbségek Főbiztosa

Az →*EBEE* tagállamai 1992-ben, a helsinki utótálálkozáson döntöttek a Nemzeti Kisebbségi Főbiztos hivatalának felállításáról. A főbiztos a tagállamoktól független diplomata, akit a Miniszteri Tanács választ meg három évre (egyszer újraválasztható), és hatáskörét a konfliktusveszéllyel fenyegető helyzetekben gyakorolhatja. Megelőző szerepe miatt nyílt, fegyveres vagy terrorcselekményekhez kapcsolható konfliktusokkal nem foglalkozhat. Mandátuma szerint „gyors riasztást” (early warning) adhat ki, és ha szükséges, „sürgős intézkedést” (early action) kezdeményezhet az →*EBESZ Miniszteri Tanácsánál*. A konfliktus-megelőzés érdekében a főbiztos közvetíthet a felek között, ajánlásokat tehet az érintett országok kormányainak. Az érintett ország területén szabadon tájékozódhat, kapcsolatokat tarthat fenn a kormányokkal, a kisebbségek képviselőivel vagy civil szervezetekkel. Munkáját hágai székhellyel egy kis létszámú hivatal segíti. A főbiztos általános ajánlásokat is ad az EBESZ tagállamainak egyebek mellett a kisebbségek oktatási jogairól (Hágai Ajánlások, 1996), a kisebbségek nyelvi jogairól (Oslói Ajánlások, 1998), a kisebbségek közéleti jogairól (Lundi Ajánlások, 1999), a kisebbségi nyelvek használatáról a médiában (2003), a rendőri intézkedésekről a multietnikus társadalmakban (2006), a kisebbségek szerepéről az államközi kapcsolatokban (Bolzanói Ajánlások, 2008), a társadalmi integrációról (Ljubljanai Irányelvek, 2012), a nemzeti kisebbségek igazságszolgáltatáshoz való hozzáféréséről (Grazi Ajánlások, 2017), a nemzeti kisebbségek és a digitális kor médiájának kapcsolatáról (Tallinni Irányelvek, 2019). (VB)